

Др ЈУСТИН ПОПОВИЋ

Др Јустин Поповић, рођен је у Врању од оца Спиридона и мајке Анастасије на Благовести 1894. године. Завршио је Богословију Св. Саве у Београду, од 1905—1914. год. У I Светском рату, повлачи се 1915. год. са Српском војском до Скадра, где се по благослову Митрополита Димитрија замонашио 1916. год. и узео име Св. Јустина мученика и философа. Световно име му је било Благоје. Митрополит Димитрије га шаље на даље богословске студије у Петроград и Оксфорд, а по завршетку рата вратио се у Београд и био постављен за суплента богословије у Сремским Карловцима. 1926. године је докторирао на Атинском Универзитету са докторском дисертацијом: „Проблем личности и сазнања по Св. Макарију Египатском“. По повратку у Сремске Карловце уређује часопис „Хришћански живот“.

Премештен у Призренску богословију, па опет враћен у Карловце, 1931. г. радио уз Митрополита Јосифа Цвијовића у Прикарпатским крајевима у Чехословачкој на организовању црквеног живота међу православним Карпаторусима. По повратку премештен у Битољску богословију, а 1934. г. изабран за доцента на Богословском факултету у Београду за Догматику и Упоредно богословље. На положају професора Универзитета остаје до краја рата. Крајем рата је удаљен са Универзитета.

После тога је живео по манастирима у Србији, да би од 1948. г. дошао у манастир Белије, где је остао до своје смрти, као духовник, потпуно се посветивши молитвено-богословском, научном и преводилачком раду, о чему сведоче његова многобројна објављена и необјављена дела. Преминуо је на Благовести 1979. г.

С. Гошевић

БИБЛИОГРАФИЈА

1922.

Философија и религија Ф. М. Достојевскога, у часопису „Хришћански живот“, год. I (1922), бр. 2 до год. II (1923), бр. 4. И као посебна књига, Сремски Карловци 1924. (Приказивана више пута у тадашњим часописима код нас. Приказ на руском: А. Зандер, у часопису „Путь“, Париз, бр. VIII, 1927, стр. 149—153).

Савремени религиозни покрет у нашем народу (под псеудонимом *Воанергес*), „Хришћански живот“, год. I (1922), бр. 3, стр. 129—142.

Литургија Св. Јована Златоуста (превод на српски), Срем. Карловци 1922.

1923.

О духу времена, „Хришћански живот“, год. II (1923), бр. 4, стр. 145—150.

Унапредимо наше богословије (потписано заједно са М. Парентом и Ир. Борђевићем), „Хришћански живот“, год. II (1923), бр. 5, стр. 237—248.

Еп. Николај: *Молитве на језеру* (приказ), „Хришћански живот“, год. II (1923), бр. 1—2, стр. 75—78.

Еп. Николај: *Мисли о добру и злу* (приказ), „Хришћански живот“, год. III (1923), бр. 5, стр. 248—254.

Наш оптимизам — њихов песимизам, „Хришћански живот“, год. II (1923), бр. 7—8.

Размишљања пред свештеничку скупуштину (под псеудонимом *Горкоје*), „Хришћански живот“, год. II (1923), бр. 7—8.

Утисци са свештеничке скупуштине (под псеудонимом *Горкоје*), „Хришћански живот“, год. II (1923), бр. 9.

Унутрашња мисија наше цркве, „Хришћански живот“, год. II (1923), бр. 9. (касније више пута преиздавано, на српском и грчком).

Апостол Павле и криза Хришћанства, „Хришћански живот“, год. II (1923), бр. 10.

Руски мислиоци и Европа, „Хришћански живот“, год. II (1923), бр. 12.

1924.

Над тајном младенца Исуса, „Хришћански живот“, год. III (1924), бр. 1.

О једино могућем оптимизму, „Хришћански живот“, год. III (1924), бр. 4 (и као посебан сепарат).

Страшни суд над Богом, „Хришћански живот“, год. III (1924), бр. 7—8. (прештампано више пута; Б. Нушић унео у своју „Реторику“, Бгд. 1934).

Подвижник наших горких дана, „Хришћански живот“, год. III (1924), бр. 9.

Отворено писмо Светом Синоду, „Хришћански живот“, год. III (1924), бр. 10.

Блажене успомене † протојереј Стеван Веселиновић, ректор Богословије Св. Саве, „Хришћански живот“, год. III (1924), бр. 11.

Страшна тајна „живе Цркве“, „Хришћански живот“, год. III (1924), бр. 12.

Кризис Хуманизма, часопис „Раскрсница“, год. II (1924), бр. 13—14.

Од песимизма до једино могућег оптимизма, „Раскрсница“, год. II (1924), бр. 17—18.

1925.

Новозаветно учење о васкрсењу, „Хришћански живот“, год. IV (1925), бр. 4.

Од Аријевог до модерног европског аријанизма, „Хришћански живот“, год. IV (1925), бр. 5.

Старе вере ново оправдање: † Св. патријарх Тихон, „Хришћански живот“, год. IV (1925), бр. 6.

Св. Макарије Египатски: О приморавању себе на свако добро (Омилија XXIV), (превод са грчког), „Хришћански живот“, год. IV бр. 1 и 4.

Св. Исак Сирин: О посту и бдењу (превод са грчког), „Хришћански живот“, год. IV (1925), бр. 3.

Зеница трагизма, „Хришћански живот“, год. IV (1925), бр. 11.

Европски човек на жеравичној раскрсници, „Хришћански живот“, год. IV (1925), бр. 12.

О њој — необичној Русињи међу нама обичнима, „Хришћански живот“, год. IV (1925), бр. 12.

1926.

Од немоћи до свемоћи, „Хришћански живот“, год. V (1926), бр. 7—9.

Предавање на новосадској свештеничкој скупиштини, „Хришћански живот“, год. V (1926), бр. 7—9.

Наша интелигенција и наша Црква, „Хришћански живот“, год. V (1926), бр. 10—12.

Τό πρῶβλημα τῆς προσωπικότητος καὶ τῆς γνώσεως κατὰ τὸν Ἅγιον Μακάριον τὸν Αἰγύπτιον, Атина 1926 (докторска дисертација). (Једно поглавље касније прештампано, на грчком, у Зборнику "Θεολογία-ἀλήθεια καὶ ζωή", Атина 1962, стр. 153—175).

Г. Флоровски: Очев дом (превод с руског), „Хришћански живот“, год. V (1926), бр. 3—6.

А. С. Хомјаков: О Цркви (превод с руског), „Хришћански живот“, год. V (1926), бр. 7—9 (и као посебан сепарат, уз превод с руског и чланка П. Флоренског: Радост за навек).

1927.

Глас из Свете Горе о намераваном Васељенском Сабору, „Хришћански живот“, год. VI (1927), бр. 3—4 (и као посебан сепарат).

Apologia de via tea, „Хришћански живот“, год. VI (1927), бр. 8—9.

Из Апокалипсиса наших дана, „Хришћански живот“, год. VI (1927), бр. 10—12.

1928.

Између две културе, у листу „Народна одбрана“, год. III (1928), бр. 45 и 46.

1929.

На културној раскрсници, часопис „Весник Српске Цркве“, 1929, бр. 3—4, стр. 97—112.

1930.

Христос воскрес, у листу „Народна одбрана“, ускршњи број 1930.

1931.

Манастирски устав и низ чланака (све на руском), у листу „Русскаја земља“ и часопису „Закарпатскаја Рус“ у Чехословачкој, год. 1931.

1932.

Православна философија Истине: Догматика Православне Цркве, књига I, Београд 1932. (Предговор прештампан у часопису „Светосавље“, год. I (1932), бр. 5. Приказ Б. Слијепчевића у листу „Време“, 17. 9. 1932; Ж. Маринковића у „Гласнику СП Патријаршије“, бр. 27, 1932; и Кн. у „Летопису Матице Српске“, окт.—нов. 1932, стр. 161—2).

Светитељство као просветитељство, часопис „Светосавље“, год. I (1932), бр. 3.

1933.

О прогресу у воденици смрти, Битољ 1933.

Цареви савести наше, „Глас Православља“, Скопље (додатак „Хришћанском делу“ за 1933. г.).

Паладије еп. Еленополски: Лавсаик (превод с грчког), књ. I, Битољ 1933.

Читања из Светог Антонија — предговор, Битољ 1933.

1934.

Гносеологија Светог Исака Сирина, часопис „Пут“, 1934, стр. 269—280 и 335—350 (због мноштва штампарских грешака издање непризнато од аутора).

Паладије еп. Еленополски: Лавсаик (превод с грчког), књ. II, Битољ 1934.

Тумачење Св. Еванђеља по Матеју (бачка скрипта у Богословији), Битољ 1934.

Тумачење Дела Апостолских и Посланице Римљанина (бачка скрипта).

1935.

Православна философија Истине: Догматика Православне Цркве, књига II, Београд 1935. (Приказ Д. Глушца у „Богословљу“, бр. 4, 1936; Ј. М. у „Светосављу“, бр. 2, 1936; приказ З. Јагодића на Догматику I и II у „Хришћанској мисли“, бр. 3, 1936; приказ Догматике I и II, на руском, прот. Георгија Грабе, у зборнику „Церков и јеја ученије в живњи“, Монтреал 1964, I, 68—101).

О суштини православне аксиологије и критериологије, „Богословље“, год. X (1935), бр. 1 (и као посебан сепарат).

- Радост већа од анђелске*, „Хришћанско дело“, год. I (1935), бр. 1.
Х. У. З. и Исус Христос, у листу „Идеје“, бр. од 17. I 1935.
Једна гангстерска књига о Господу Исусу, „Хришћанска мисао“, год. I (1935), бр. 1.
Осуђени на бесмртност, „Хришћанска мисао“, год. I (1935), бр. 2.
Метерлинк пред велико ћутање, „Хришћанска мисао“, год. I (1935), бр. 4.
Славан пред Богом — о митрополиту Антонију, „Хришћанска мисао“, год. I (1935), бр. 8.
Еванђеље неба и земље, „Хришћанска мисао“, год. I (1935), бр. 10.
Растко и савремена омладина, „Светосавље“, год. IV (1935), бр. 12.

1936.

- Двери бесмртности*, „Хришћанска мисао“, год. II (1936), бр. 3.
Мој рај и мој накао. Смисао живота и света, „Хришћанска мисао“, год. II (1936), бр. 5.
Он међу њима — поводом смрти митрополита Антонија, „Хришћанска мисао“, год. II (1936), бр. 7—8.
Тајна Спаситељевог васкрсења и тајна спасења (одељак из Догматике, књ. II), „Хришћанско дело“, год. II (1936), бр. 2.
Између две философије, „Хришћанско дело“, год. II (1936), бр. 4.
Невидљиво у видљивом, „Хришћанско дело“, год. II (1936), бр. 6. (објављивано и касније више пута).
Тајна Спаситељевог учења и тајна спасења (одељак из Догматике, књ. II), „Светосавље“, год. V (1936), бр. 2.
Упоредно богословље (кратке белешке по предавањима др Јустина Поповића), студентска скрипта, умножена 1936.
Св. Јован Златоуст: Беседа I и II о Апостолу Павлу (превод са грчког), „Хришћанско дело“, год. II (1936), бр. 3 и 6.
Мисли Св. Јована Златоуста (превод с грчког), „Хришћанско дело“, год. II (1936), бр. 5.
Др Василије Костић: Проблем спасења по учењу Василија Великог (приказ), „Богословље“, год. XII (1937), бр. 3—4, стр. 360—368.

1937.

- Основна истина Православља — Богочовек*, лист „Пастирски глас“, Крагујевац, год. I (1937), бр. 1.
Лелек за Христом, „Хришћанска мисао“, год. III (1937), бр. 3.
Свети Оци о светим иконама, „Глас Православља“, Скопље (додатак „Хришћанском делу“), 1937.

1938.

- Православни хришћански катихизис* (са проф. В. Хаши-Арсид), Београд 1938.
О православној саборности, „Преглед епархије Жичке“, август 1938, стр. 3—12.

Мала воштаница на гробу великог пријатеља — у спомен Б. Нушића, „Православље“, 1938, бр. 1—2.

1939.

Тајна личности митрополита Антонија и његов значај за православно Словенство, „Богословље“, год. XIV (1939), бр. I, стр. 40—53 (доцније преведено на руски и штампано у Аеп. Никон: Житнеописаније Блажењејшаго Антонија митрополита Кијевскога и Галицкаго, том X, стр. 243—255, Њујорк 1963).

Васкрсење Богочовека Христа, „Богословље“, год. XIV (1939), бр. 2, стр. 109—120.

О рају руске душе, „Богословље“, год. XIV (1939), бр. 3—4, стр. 193—201.

Апокалипсис Гласника Српске православне патријаршије, „Пастирски глас“, Крагујевац, год. IV (1939), бр. 2.

Косовска етика, „Пастирски глас“, год. IV (1939), бр. 9—10.

Основно богословље, за средње школе (са проф. В. Хаши-Арсих), Београд 1939 (преиздано 1943).

1940.

Достојевски о Европи и Словенству, Београд 1940 (приказ М. Мајсторовића у часопису „Учителј“, Београд, год. XXI (1940), бр. 3—4, стр. 214—215; М. Сретеновића у „Пастирском гласу“, Крагујевац, 1940, 35 и других).

Достојевски као пророк и апостол православног реализма, „Богословље“, год. XV (1940), бр. 2.

Б. Лоренц: Психологија и философија религије (приказ), „Богословље“, год. XV (1940), бр. 1, стр. 60—69.

Светосавско свештенство и политичке партије, „Жички благавесник“, Краљево, бр. 12, 1940. и бр. 2, 1941.

1953.

Светосавље као философија живота, Минхен 1953.

1957.

Философске урвине, Минхен 1957.

1962.

Живот Светог Саве и Светог Симеона, Минхен 1962.

1967.

Ἡ γνωσιολογία τοῦ Ἁγίου Ἰσαάκ τοῦ Σύρου, часопис „Θεολογία“, Атина, том 38, 1967 (и као посебан сепарат). (Друго издање сепарата у Солуну 1980).

Духовно лечење од рђавих, нарочито хулних помисли, из дела Светих Отаца, уз 4 молитве и још 2 текста (превод с руског), у књизи:

Еп. Мелетије Хиландарац, Духовно злато којим се небо купује, изда. Хиландара, Солун 1967, 103—126.

1968.

Сава Банковић: Грешне душе (предговор), Београд 1968.

1969.

О „непогрешивости“ европског човека, лист „Амерички србобран“, мај 1969.

Ἄνθρωπος καὶ Θεάνθρωπος. Μελετήματα ὀρθοδόξου θεολογίας, Атина 1969. (приказ П. Нелас, на грчком, у „Κληρονομία“, Солун, т. 3 (1971), свеска 1, стр. 111—124).

1970.

К созыву Всеправославного Собора (на руском), „Вестник РСХД“, Париз, бр. 100, 1970, стр. 69—73. (Исто на грчком, под називом Επικίνδυνος ἢ σύγκλησις Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Атина 1971, као посебна књижица, такође на француском у часопису „Contacts“, бр. 76, 1971).

Connaissance de Dieu chez St. Isaac, часопис „Contacts“, Париз, бр. 69 и 70, 1970, стр. 32—53 и 111—147.

1971.

Σὺν πᾶσι τοῖς Ἀγίοις — πρόλογος καὶ ἐπίλογος εἰς τοὺς Βίους τῶν Ἀγίων, у књизи В. Ματθαίου: Ο Μέγας Συναξαριστής τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, том 14, Атина 1971, стр. 451—472.

1972.

Житија Светих за месец јануар, Београд 1972 (посебни сепарат: Житије Св. Саве, Београд 1972).

Христос васкрсе (ускршња посланица за 1970), у „Календар Свечаник“ (Минхен) за 1972.

1973.

Житија Светих за месец феруар, Београд 1973.

Житија Светих за месец март, Београд 1973 (и сепарат „Пут душе после смрти — Житије преп. Василија Новог).

Житија Светих за месец април, Београд 1974 (и сепарат „Житије Св. Василија Острошког Чудотворца).

1974.

Житија Светих за месец мај, Београд 1974.

Православна Црква и екуменизам, Солун 1974.

Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ οἰκουμενισμός, Солун 1974.

1975.

Житија Светих за месец јуни, Београд 1975 (и сепарат „Живот Св. цара Лазара“).

Житија Светих за месец јули, Београд 1975 (и сепарат „Животопис Св. деспота Стефана и Св. Евгеније-Милице“).

Βίος καὶ πολιτεία τῶν Ἁγίων Σάββα καὶ Συμεών, Атина 1975.

Св. Јефрем Сирин: Молитве Пресветој Богородици (превод с руског), Београд 1975.

1976.

Житија Светих за месец август, Београд 1976 (и сепарат „Успење Пресвете Богородице“).

Τὸ τέλος τοῦ Οὐμανισμοῦ, у зборнику 'Н. Μαστρογιαννόπουλος: ' Η ἀγωνία τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου, Атина 1976, стр. 293—298.

Житија Светих за месец септембар, Београд 1976.

1977.

Житија Светих за месец октобар, Београд 1977 (и сепарат „Живот Св. Петра Цетињског“).

Житија Светих за месец новембар, Београд 1977 (и сепарат „Живот Св. Григорија Паламе“); такође сепарат „Житије Св. Јована Златоуста“, изд. Београд 1981).

Περὶ τὴν μελετωμένην „Μεγάλην Σύνοδον“ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Атина 1977. Исто на француском »Au siset de la convocation du »Grand Concile« de l'Eglise Orthodoxe«, Женева 1977. Такође на енглеском »On the Summoning of the »Great Council« of the Othodox Church«, у часопису »Orthodox Life«, Џорданвил-Њујорк, бр. 1, 1978, стр. 37—48).

Тајне вере и живота (допуњено Основно богословље), заједно са проф .В. Хаџи-Арсиф, Крњево 1977.

Житија Светих за месец децембар, Београд 1977. (Приказ на свих 12 томова Житија Светих Σ. Σκληρης у „Θεολογία“, Атина, том 50 (1979), св. 1, стр. 247—254.

1978.

Православна философија Истине: Догматика Православне Цркве, књига III, Београд 1978.

Божанствене Литургије (нови превод и поговор), Београд 1978 (и сепарат: Литургија Св. Јована Златоуста).

1979.

Тумачење Св. Еванђеља по Матеју, Београд 1979 (и сепарат: Еванђељеска Блаженства).

Φιλοσοφία τοῦ Ἀντιχρίστου, часопис „Ἁγιος Νεκτάριος ὁ Θαυματουργός“, Солун, бр. 126, 1979, стр. 49—55.

Μνήμη Ἀρχιμ. Ἰουστίνου Πόποβιτς (са текстовима његовим и о њему), часопис „Παράδοση“, Атина, год. III (1979), бр. 15—17.

1980.

На Богочовечанском путу, Београд 1980.

Догматика Православне Цркве, књига I и II, Београд 1980 (фототипско издавање).

Περὶ μελέτης τῆς Ἀγίας Γραφῆς, у часопису Ἀγιος Некτάριος ὁ Θαυματουργός, Солун, бр. 1, 1980, стр. 40—47.

Ἀρχιμανδρίτης Ἰουστίνος Πόποβιτς — ἀφιέρωμα, у часопису „Οἰκοδομή“, Никозија (Кипар), мај 1980 (са текстовима његовим и о њему).

Био-библиографски податци могу се наћи у: Житија Светих за месец децембар, стр. 885—886; *На Богочовечанском путу*, стр. 5—96; *Ἄνθρωπος καὶ Θεάνθρωπος*, стр. 5—7; и у часописима ST. Vladimir's Theological Quarterly, Њујорк, волум. 13 (1969), бр. 1—2, стр. 117; такође Le messenger Orthofoxe, Париз, бр. 88, 1981 (цео број посвећен њему); и такође Sobornost, изд. Eastern Church Review, Оксфорд, бр... 1980, стр...

Наставља се издавање још необјављених дела осталих у рукописима.